

Rabi Yehudoh – ואין גבוהה י' מטלטלין מתוכה לים –
said; it is deep ten and not high ten we may move from it into the sea

Overview

The גמרא proves that ר' יהודה in which ברייתא from the כחו בכרמלית לא גזרו rules that if the ship is ten טפחים deep and it is less than י' טפחים above the water, we cannot draw water onto the ship, but we can pour into the river (through the side of the ship) for it is merely בכרמלית. Our תוספות discusses how can we bring proof from ר"י, when the חכמים argue with him and state, מתוכה לים ולא לים מתוכה, in disagreement with ר"י.

asks: תוספות

ואם תאמר היכי מייתי סייעתא מדרבי יהודה כיון דרבנן פליגי עליה -

And if you will say; how can we bring proof from ר"י (that כחו בכרמלית לא גזרו),
since the רבנן argue with him and maintain that we cannot pour from the ship into the water?!

answers: תוספות

ואומר רבינו יצחק דבהא לא פליגי אלא בעמוקה י' וגבוה י"א -

And the ר"י says that in this case of י' ואין גבוהה י' עמוקה, the רבנן do not argue with
ר"י, rather they only argue in a case where the ship is ten טפחים deep and it is ten
higher than the water, so that airspace is a פטור

דרבנן סברי דמכרמלית לרשות היחיד דרך מקום פטור אסור אף על גב דרשויות דרבנן¹ -

Where the רבנן maintain that it is forbidden to carry directly from a כרמלית (the
water) to a רה"י (the ship) via a מקום פטור (the airspace above the water), even
though it is רשויות where one is only forbidden to transfer מדרבנן -

ורבי יהודה שרי -

And ר"י permits carrying directly from a כרמלית to a רה"י by way of פטור.

אבל בעמוקה י' ואינה גבוהה י"א² לטלטל מתוכה לים לא פליגי עליה רבנן -

However if the ship is deep טפחים י' and it is not high טפחים from the water the
רבנן do not argue with ר"י and agree that it is permitted to carry indirectly from the

¹ When the ship is י"ט or more above the water, the airspace over the water is a פטור (for a כרמלית [like a רה"י] extends upwards no more than י"ט).

² One would be only איסור דרבנן if he carried directly from a רה"י to a כרמלית (or vice versa), nevertheless the רבנן maintain that one cannot carry מרה"י לכרמלית even if it passes through a פטור, like in our case where in order to bring it into the ship it must go למעלה מי', since the ship is י' גבוהה.

³ In this case it is stricter, for since it is not י' גבוהה, the airspace above the sea is still a כרמלית (and not a פטור), but nevertheless the רבנן will agree that when it is only כחו בכרמלית לא גזרו it is permitted since.

ship to the sea via the sides of the ship since גזרו -

והכי איתא בתוספתא⁴ [פרק י"א (הלכה ח')] דספינה שבים גבוהה י' ועמוקה י' -

י' טפחים And this is how it is cited in the תוספתא, that a ship at sea, which is high

above the sea and is טפחים י' deep (the airspace above the sea is a מקום פטור, but nevertheless) -

אין מטלטלין מתוכה לים ולא מן הים לתוכה -

One may not carry directly from the ship to the sea, and not from the sea to the ship -

רבי יהודה אומר אם עמוקה י' ואין גבוהה י' כולי -

מטלטלין מתוכה לים says, if it is deep ten and not high ten, etc. (as our גמרא concludes; י' ר"י

continues - תוספות תוספתא, now concludes the citation from the תוספתא. (אבל לא מן הים לתוכה

והכי קאמר רבי יהודה בעמוקה י' וגבוהה י' לא מבעיא דמותר לטלטל טלטול גמור -

And this is what ר"י means, when it is י' וגבוהה י' עמוקה י', then without question it

is permitted to carry directly from the sea to the ship and vice versa -

הואיל ודרך מקום פטור קא מטלטל -

Since he is carrying by way of a מקום פטור -

אלא גם באינה גבוהה י' יש תקנה לטלטל כגון על ידי כחו כדמפרש הש"ס -

But even if it is not י' גבוהה there is a method by which to carry, for instance if it is through כחו (but not directly) as the גמרא explains here.

תוספות asks:

וקשה לרבינו יצחק דהשתא לרבי יהודה שרי טלטול דרך מקום פטור ברשויות דרבנן⁶ -

And the ר"י has a difficulty; since now it turns out that according to ר"י it is permitted to carry by רשויות דרבנן via a מקום פטור -

ואפילו רבנן לא פליגי אלא בשאינו עושה הנחה במקום פטור⁷ -

And even the רבנן do not argue with ר"י, only in a case where he does not place the item in a מקום פטור, but if the item rests first in a מקום פטור it is permitted -

ובפרק כיצד משתתפין (עירובין דף פז,ב) פריך לזעירי דאמר -

But in משתתפין there asks, according to זעירי who maintains -

אסור להחליף דרך מקום פטור מכרמלית⁸ לרשות היחיד⁹ -

⁴ See 'Thinking it over'.

⁵ In this case the airspace above the sea is a כרמלית, not a מקום פטור, nevertheless there is a way to carry לים מתוכה.

⁶ This means that one may carry from a כרמלית (which is a רשות דרבנן) to a ר"י (רה"ר or רה"י), if it is not directly, but rather it passes through a מקום פטור, like the case of the ship.

⁷ ספינה גבוהה עשרה וכו' אין מטלטלין מתוכה לים וכו' ברייתא which states (possibly) derives this from the תוספות (for since the ספינה י' גבוהה the airspace above the sea is a מקום פטור), it would be permitted.

⁸ The גמרא there is not actually discussing a כרמלית but rather two חצרים which are not מעורב together, so it is forbidden to carry from one חצר to the other. It is also called רשויות דרבנן like a כרמלית.

⁹ זעירי maintains that if there is a wall less than four טפחים wide (which makes the top of the wall a מקום פטור) between

'It is forbidden to exchange from a כרמלית to a רה"י by way of a פטור, so the גמרא there asks -

ולזעירי קשיא פלוגתא דרבנן שמעון בן גמליאל ורבנן¹⁰ דפליגי בהא¹¹ ומשני לה¹² -

But according to רשב"ג there is a difficulty from the dispute between רשב"ג and רבנן, and the גמרא there answers this question. -

והשתא הא תנאי דהכא דלא כוותיה¹³ -

However now these תנאים here are not according to זעירי -

answers: תוספות

ויש לומר דמכל מקום הני תנאי דהתם כיון דמצוי לאוקמי כוותיהו¹⁴ מוקים להו:

And one can say that nevertheless (even though the רבנן here disagree with זעירי), regarding those תנאים there (רבנן) since זעירי can be established according to them, we establish those תנאים according to זעירי.

Summary

רב"י maintains that one may carry directly ברשויות דרבנן through a פטור, and the רבנן prohibit it. All agree however that כחו בכרמלית לא גזרו (even without a פטור). [כחו is a greater מתיר than a פטור.]

Thinking it over

Why does תוספות cite the תוספתא¹⁵; there is seemingly no more proof to תוספות

two חצרות which had separate עירובים; the rule is that the people of each חצר may go on top of the wall and eat food on the wall (they are carrying from a רה"י to a פטור [or vice versa]); however they are not permitted to exchange the food from one חצר to the other, even if it rests on the פטור (the top of the wall). Carrying ברשויות דרבנן (since מה"ת one may carry from one חצר to another without any עירוב) through a פטור is אסור according to זעירי.

¹⁰ The case there (as the גמרא understood in the question) is when there is a stream of water (which is a כרמלית) running next to the windows and the banks of the stream are not wide טפחים ג' (so they are a פטור), one is permitted to extend the pail from the house (רה"י) on the bank (מקום פטור) and then lower it into the stream (כרמלית) and the same in reverse. It is evident that one may carry ברשויות דרבנן by way of פטור.

¹¹ רבנן (according to the מקום פטור) argue (on פז,א) how wide the banks may be that it should be considered a פטור (according to רשב"ג less than three טפחים and according to רשב"ג less than four טפחים).

¹² The גמרא answered that רשב"ג ורבנן are (not discussing the width of the bank, but rather they are) discussing the width of the stream. If the stream is less than three טפחים wide (according to the רבנן [or less than four according to רשב"ג]) it is a פטור and one may carry from a רה"י to a פטור.

¹³ According to תוספות רב"י and רבנן agree that one may carry ברשויות דרבנן (e.g. from a רה"י to a כרמלית, or from one חצר to another) פטור; however זעירי maintains that one cannot. תוספות may be asking that even though we were able to establish the מחלוקת in עירובין not to contradict זעירי, but nevertheless we do not find תנאים that agree with him. In fact the רבנן here disagree with זעירי; it would seem pointless to try to reconcile זעירי with the תנאים there, if זעירי certainly does not agree with the תנאים here.

¹⁴ תוספות answer that it is preferable that זעירי should at least not be negated by all the תנאים, but rather we should be able to say that some תנאים agree with זעירי

¹⁵ See footnote # 4.

contention (that the רבנן agree with ר"י regarding כחו בכרמלית from the תוספתא, more than from our גמרא?!¹⁶

¹⁶ See שבת של מי.